

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/04/2024 16:05
Sayı: E-120.07.03-1411511
1
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

7/9078
SK 99

ACELE

Sayı : E-72079556-610-10755148

Konu : Soru Önergesi (7/9078)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.02.2024 tarihli ve 1375660 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin KOCAMAZ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/9078 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/9078 Cevap Metni (3 Sayfa)

Mersin Milletvekili Sayın **Burhanettin KOCAMAZ**'a Ait 7/9078 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlık olarak; kadına yönelik şiddetle mücadele alanında kadınlara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütme ve koordine etme görevlerimiz çerçevesinde, doğru müdahalenin bireyin durumuna ve ihtiyaçlarına uygun yapılandırılmış kurumsal yapı ve programlar ile sağlanabileceği bilinci ile faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz.

Kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadın cinayetlerinin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürütülen çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun ve devam eden yıllarda ilgili alt mevzuatın yürürlüğe girmesiyle yasal altyapı güçlendirilmiş ve kadına yönelik şiddetle mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır.

- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlüktedir.

- IV. Ulusal Eylem Planının etkin uygulanması amacıyla ilgili Bakanlıklar ve Diyanet İşleri Başkanlığı ile iş birliğinde öncelikli faaliyetler belirlenerek 2022 ve 2023 yılı Faaliyet Planları hazırlanmış ve uygulanmıştır. Şiddetle Mücadele 2024 Faaliyet Planı 25.11.2023 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

- Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.

- Güçlü kadın, güçlü aile ve güçlü Türkiye’yi inşa etme hedefiyle hizmetlerin daha da ileriye taşınması için 2024-2028 yıllarını kapsayan “2. Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” ise ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarını alarak “Türkiye Yüzyılı” vizyonu ile hazırlanarak 08.03.2024 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

- Kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete maruz kalan ya da şiddete maruz kalma riski bulunan kişilerin başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Halihazırda 82 ŞÖNİM hizmet vermektedir.

- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 410 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası hizmet sunmaktadır.

- Bakanlığımız, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü” kapsamında pilot olarak uygulanan teknik yöntemlerle takip (elektronik kelepçe) uygulaması 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.

• Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Sosyal Destek Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

• Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak mobil telefonlara yönelik Kadın Destek Sistemi (KADES) hayata geçirilmiştir. Aplikasyonda yer alan acil durum butonuna basılması halinde Acil Çağrı Merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.

• Şiddetin kalıcı bir biçimde sonlandırılabilmesi için şiddet uygulayana yönelik farkındalık ve müdahale programlarının oluşturulması ve bu programların etkin olarak uygulanması hedefimiz doğrultusunda 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Daire Kanun kapsamında hakkında önleyici tedbir kararı bulunan şiddet uygulayanlara yönelik yarım günlük seminer programı ile şiddet kavramı, öfke kontrolü, kişiler arası ilişkilerde doğru iletişim gibi konularda temel düzeyde farkındalık kazandırmayı amaçlayan Aile İçi Şiddetle Mücadele Farkındalık Seminar Programı 81 ilimizde uygulanmaktadır. Öte yandan kadına yönelik şiddetle etkin mücadele için şiddet vakasının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve şiddet uygulayanlara yönelik hizmet modellerinin etkin şekilde uygulanmasını teminen şiddet faillerine yönelik sosyal hizmet modeli oluşturulmasına yönelik proje Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı kapsamında yer almıştır.

• Kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi; hak, fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmalarının sağlanması; kadın erkek fırsat eşitliğinin tüm ana plan ve politikalara yansıtılması amacıyla 2018-2023 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu eylem planı kadın erkek eşitliği ilkesinin uygulamada gerçekleşmesi ve kadınlara karşı ayrımcılık içeren uygulamaların ortadan kaldırılmasını sağlayan politika ve tedbirler geliştirilmesi noktasında önemli bir belgedir.

• Türkiye’de kadının güçlenmesi amacıyla ilk defa çok geniş kapsamlı hazırlanan bir eylem planı olma özelliği taşıyan Strateji Belgesi ve Eylem Planında; beş temel politika eksenine -Eğitim, ekonomi, sağlık, karar alma mekanizmalarına katılım, medya- ilişkin mevcut durum, temel amaç, hedefler, stratejiler, faaliyetler düzenlenmiştir. Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile kamu kurum ve kuruluşlarına, yerel yönetimlere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve özel sektöre verilen sorumluluklar takip edilmektedir.

25.11.2023 tarihinde 2023/16 sayılı “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayınlanmıştır. 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 2006/17 sayılı Genelge’de yer alan ve 2006 yılından itibaren düzenli toplanan Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi’nin “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu” olarak yeniden teşekkül ettirilmiştir. Kurul için hazırlık toplantısı 03.01.2024 tarihinde ilgili tüm tarafların katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Kurul toplantısı ise 11.01.2024 tarihinde Bakanımız başkanlığında, İçişleri ve Adalet Bakanlarımızın teşrifleriyle ilgili kamu kurum kuruluşların, STK ve üniversitelerin üst düzey temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilmiş; toplantıda

hazırlık toplantısı sonuç ve önerileri ile katılımcılar tarafından öne çıkarılan hususlar, sorunlar ve çözüm önerileri değerlendirilmiştir.

81 il düzeyinde ise, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonu” Vali başkanlığında, 6 aylık periyodlarla, ilgili kurumlardan en üst düzeyde yöneticilerin katılımı sağlanarak toplanmaktadır.

Öte yandan, kadına yönelik şiddetle mücadelede temel yasal düzenlemelerden olan 2005 yılında yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda (TCK),cinsiyet eşitliği ve kadına karşı şiddet konusunda düzenlemeler yer almaktadır. Söz konusu kanunda 08.07.2021 tarihinde yapılan değişiklikle kasten öldürme, kasten yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının boşanılan eşe karşı işlenmesi de nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve bu suretle cezai müeyyideleri artırılmıştır. Ayrıca 27.05.2022 tarihinde yapılan yasal değişiklikle;

- Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının “kadına karşı işlenmesi” cezada artırım nedeni olarak düzenlenmiştir. Kasten öldürme suçunun cezası 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa göre müebbet hapis cezası iken, söz konusu değişiklik sonucunda öldürme eyleminin “kadına karşı işlenmesi” hali, cezada artırım nedeni kabul edilerek “ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası” ile cezalandırılması mümkün hale getirilmiştir. Benzer şekilde kasten yaralama, işkence, eziyet ve tehdit suçlarının da “kadına karşı işlenmesi” cezada artırım nedeni olarak kabul edilerek değişen oranlarda cezaların artırılması sağlanmıştır.
- Daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri Türk Ceza Kanununa eklenen 123/A maddesi ile ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir.
- Kadınlara ve çocuklara karşı işlenen; cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, ısrarlı takip, kadına karşı işlenen kasten yaralama, işkence veya eziyet suçları adli yardım kapsamına alınmıştır.

Diğer taraftan, yasal olarak suç sayılan fiiller ile bu fiilleri gerçekleştiren ve bu fiillerden etkilenen kişilere ilişkin idari kayıt verileri, suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen soruşturma evresi ve iddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. Bu kapsamda şiddet vakaları, dava süreçleri ve sonuçları, illere göre dağılımı konusundaki güncel veriler Adalet Bakanlığı UYAP sistemi, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.